

Dinsdag 27 juli 1915 – ochtendeditie

Belgische kinderen.

Het rooms katholieke huisvestingscomité te Leiden en het Tehuis voor Belgische kinderen te Amsterdam hebben samen een gift uit Amerika ontvangen van 2500 gulden ten behoeve van 186 kinderen uit een Belgische weeshuis, die binnenkort naar ons land zullen worden overgebracht.

Belgische vluchtelingen.

Het stoomschip Copenhagen, dat gisteravond met ruim 500 Belgische vluchtelingen, mannen, vrouwen en kinderen, van hier naar Engeland zou vertrekken, heeft die reis, wegens onvoorziene omstandigheden, niet aanvaard. De Belgen, die reeds op weg naar de Copenhagen waren, zijn naar het Uraniumhotel teruggekeerd.

Boeken voor Belgische soldaten aan het front.

Door de zorgen van de heer dr. Frans van Cauwelaert is een comité gevormd voor de aankoop van Nederlandse boeken voor de Belgische soldaten, die aan het front zijn. Van dit comité zijn, behalve hij, nog lid de heren Julius Hoste, professor Leo van Puyvelde en Léonce du Castillon.

Voor de aankoop van Franse boeken bestaat in Frankrijk een commissie onder de leiding van de heer Jules Destrée.

Prof. Paul Rohrbach over het doel van de oorlog.

De Duitse professor Paul Rohrbach, over wie onze Berlijnse correspondent in zijn brieven onlangs gehandeld heeft, heeft zich in een particuliere brief, die welwillend te onzer beschikking is gesteld, uitgelaten over het doel van de oorlog. Daar wij zijn beschouwingen

te moeite waard vinden om in ruimere kring bekend te worden, laten wij hieronder een deel van die brief vertaald volgen:

Libau, 10 juli 1915.

“Ik beschouw de inlijving van België niet als een versteviging van het Duitse volk, integendeel; de gewelddadige inlijving van een vijandig volk lijkt mij een verzwakking van onze nationale kracht. Maar toch zullen wij België moeten behouden. Want Engeland zal ons geen vergoedingen aanbieden die:

1°. gelijke waarde als België zouden hebben, en die

2°. zouden bewijzen, dat Engeland zijn plannen tot onze vernietiging als grote mogendheid niet slechts uitgesteld, maar ook afgesteld heeft, en eindelijk Duitslands recht op ontwikkeling erkende.

Ik ben er vast van overtuigd, dat bij de vredesonderhandelingen zal blijken, dat Engeland geen bona fide overeenstemming met Duitsland wil! En tegen een Engeland, dat besloten is tot een tweede Duits-Engelse oorlog, moeten wij nu eenmaal de Belgische kust om militaire redenen in onze handen hebben. Dat is dan helaas geen politieke kwestie, maar een kwestie van zuivere marinetechniek.

Hoe men zich in Engeland de toekomst van Duitsland voorstelt, onthult het nummer van de Morning Post, dat u mij zendt. U hebt zeker de daarin voorkomende bespreking van Delbrück's boek “Bismarcks Erbe” over het hoofd gezien? Voor ieder aandachtig lezer van dat boek is het duidelijk, dat Delbrück een politiek aanbeveelt, die België tegen equivalente koloniale vergoedingen prijsgeeft. En boven dit oorlogsdoel van Delbrück zet de Morning Post als opschrift: “Vast German Ambition”? Kan men eraan denken, om met zulke mensen te onderhandelen?

U zult mij deze of gene minister noemen, die op de Morning Post afgeeft en vice versa. Daarop antwoord ik u: De Engelse ministers zijn voortreffelijke tactici, die van de openbare mening in Engeland partij weten te trekken; geen van hen kan echter een openbare mening scheppen! Er bestaan nu geen Engelse staatslieden meer als Gladstone, Salisbury of ook maar als Disraeli; maar er is een Lord Northcliffe! En die heeft niet alleen het coalitiekabinet, de minister van munitie Lloyd George gecreëerd, hij heeft ook de openbare mening van Engeland gemaakt. Wil men heel de omvang van zijn triomf beseffen, dan moet men niet zijn bladen lezen, maar de hem vijandige liberale pers, die hem wel heftig uitmaakt, maar in het belang van hun eigen populariteit zijn toon tegenover de vijand heeft overgenomen. "Germany must cease to exist", lees ik in de New Statesman, die u mij zendt; en de New Statesman staat immers niet ver van de socialistische kringen af?

Ik vrees, dat u door de melk van de vrome denkwijze bedwelmd bent en gelijkgezinde Engelsen als het ware onder een vergrootglas ziet.

Ik hoop u spoedig na mijn terugkeer te zien en u dan veel interessants van mijn indrukken te verhalen.

Houd mij dit ten goede.

Met vriendschappelijke gevoelens,
Paul Rohrbach

Dinsdag 27 juli 1915 – avondeditie

Vandervelde, de Belgische minister van staat, doet een reis langs het Franse front en is, naar de Temps mededeelt, te Soissons aangekomen. Vandervelde heeft te voet lange afstanden door de

loopgraven afgelegd en hij heeft er op gestaan persoonlijk veel met de soldaten te spreken, ten einde zich te overtuigen van de geest waarmee zij bezielde waren. Zo heeft de Belgische politicus aan een soldaat gevraagd of hij meende, dat hij en zijn makkers in staat zouden zijn een nieuwe winterveldtocht mee te maken. "Natuurlijk", was het antwoord, "het is de enige manier om ze er onder te krijgen."

Tot de officieren, die hem vergezeld hadden, heeft Vandervelde, volgens de Temps, gezegd: Ik heb zelf willen oordelen over de geest van uw troepen. Ik wist, dat Fransen, Belgen en Engelsen bereid waren tot het einde toe te vechten en toch wilde ik het van uw eigen soldaten horen: uw manschappen zijn bewonderenswaardig. Ik zal er mij voor wachten nutteloze voorspellingen te doen over de mogelijke duur van de oorlog. Met de soldaten, die ik zopas gezien heb, is er maar een oplossing mogelijk: de overwinning.

Uit Oostburg meldde men ons gisteravond om negen uur:

Van vanmiddag vier uur af tot nu toe horen wij hier uit westelijke richting een allerhevigst kanongebulder zoals dat nog maar zelden is voorgekomen.

Ook de (Belgische) Legerbode heeft ter gelegenheid van de Belgische nationale feestdag een bijzonder nummer uitgegeven, dat bijdragen bevat van de Belgische ministers, van Belgische ministers van staat en van de Belgische gezant te Parijs.

Wilhelm von Bode over België.

In het laatste nummer van het te Berlijn verschijnende weekblad Wieland doet Wilhelm Bode enige mededelingen over het herstellen van het verwoeste België. Zoals in Oost Pruisen, zo zegt hij, het herbouwen van de door de Russen vernietigde plaatsen stelselmatig en naar praktische en artistieke beginselen reeds begonnen is, zo

heeft het Duitse gouvernement ook in België in de steden waar door beschieting gebouwen of hele straten vernield zijn, plannen in bewerking genomen, die het oude karakter van deze steden geheel tot zijn recht laten komen en die tevens door een nieuwe aanleg van straten de hygiënische toestand moeten verbeteren. Dit betreft vooral Leuven, Dendermonde, Visé en Dinant. Dit optreden der Duitse regering, zegt Bode, is temeer te waarderen, omdat het, door het in België heersende geldgebrek voor de betrokken gemeenten zowel als voor particulieren voorlopig nog zeer moeilijk zal zijn met het herbouwen te beginnen, ook al bestond neiging daartoe. Over de omvang der beschadigingen en verwoestingen heeft het gouvernement een nauwkeurig onderzoek laten instellen. Dit heeft bewezen dat de opgaven over de schade zeer overdreven zijn. In verschillende provincies met uitzondering van West-Vlaanderen, waar nog steeds gevochten wordt, is het percentage van de beschadigde huizen ongeveer twee, in de meeste provincies slechts van een half tot een en een derde procent. Alleen in de provincies Namen en Antwerpen bedraagt het van vier tot vijf procent. In heel België zijn ongeveer 26.000 huizen vernield of beschadigd. Daarin woonden 150.000 inwoners. Het merendeel daarvan is niet ernstig beschadigd, zodat zij gemakkelijk weer bewoonbaar kunnen worden gemaakt. Werkelijk dakloos is ongeveer de helft van deze mensen, maar daar nog steeds 300.000 zich in het buitenland ophouden, is voor die 80.000 reeds lang een onderkomen gevonden.